

Årsrapport

Diarienummer
HSN 2025/1037
Datum
2025-02-13

Årsrapport 2024

LPO Levnadsvanor

1. Verksamhet och uppdrag

Programområdet har bäring i alla övriga programområden. Levnadsvanor påverkar hela befolkningen och därmed samtliga patientgrupper. Programområdet ska ge förutsättningar för att kunskapen om hälsorelaterade levnadsvanor enkelt kan integreras i kunskapsstyrnings-systemets olika delar. Insatsområdena omfattar enhetlig dokumentation, levnadsvanor samt sömn- och vakenhetsstörningar.

Hälsorelaterade levnadsvanor bedöms ha betydelse för nio av de tio vanligaste sjukdomstillstånden som leder till för tidig död. Den som inte röker, äter hälsosamt, är fysiskt aktiv och har en måttlig konsumtion av alkohol lever i genomsnitt 14 år längre än den som har dessa ohälsosamma levnadsvanor.

Lokalt programområde (LPO) levnadsvanor utgör den lokala nivån i det nationella systemet för kunskapsstyrning och är mottagare av kunskapsstöd från den nationella och sjukvårdsregionala nivån. Likaväl samlar man upp lokala behov av kunskap och delar med sig av goda exempel inom programområdets kunskapsområden.

LPO Levnadsvanor är underställd och tar uppdrag från Beredningsgrupp för kunskapsstyrning (KSG-B) i Region Dalarna och Länschefsnätverket (LCHNV) inom RSS Dalarnas samverkansstruktur och består av representanter från både region och kommuner, dock är kommunrepresentationen vakant.

2. Deltagare

Lista över deltagare i LPO under 2024

Namn	Roll	Organisation	Kommentar
Petra Palmestål	Avgående ordförande i LPO, processledare hälsofrämjande vård	Region Dalarna	Till dec. 2024
Sofia Nissbro	Sjukgymnast Primärvårdsrehab, ny ordförande i LPO	Region Dalarna	
David Iggman	Chefläkare, distriktsläkare Svärdsjö VC	Region Dalarna	
Lars Jerdén	Specialistläkare allmänmedicin	Region Dalarna	
Michaela Hedlund	1a linjens chef Älvdalens VC	Region Dalarna	
Kristina Ehrling	Diabetessamordnare	Region Dalarna	
Susanne Andersson	Cancersamordnare	Region Dalarna	
Helena Forselius	Vårdsamordnare och psykiatrisk.	Region Dalarna	
Marlene Broman	Sekreterare vuxenpsykiatri norra/västra	Region Dalarna	Till juni 2024
Anita Nilsson-Nääs	Utvecklingsledare omställning hälso- och sjukvård	Region Dalarna	Fr. sep 2024
Mirjam Dragsten	Sjuksköterska Kardiologen Falun	Region Dalarna	Fr. sep 2024
Stefan Nielsen	LPO-samordnare	RSS Dalarna	

Årsrapport

Diarienummer
HSN 2025/1037
Datum
2025-02-13

3. Möten

Under året har LPO genomfört sex anteckningsförda möten (15/2, 18/4, 13/6, 17/9, 24/10 och 5/12). De flesta möten har hållits som hybridmöten.

4. Aktiviteter under året

LPO har haft en relativt stabil sammansättning under året. Petra Palmestål har varit ordförande men meddelade under hösten att hon fått nytt jobb som förbundschef på Finsam Falun-Borlänge efter årsskiftet. Som ny ordförande valdes efter beslut i KSG-B Sofia Nissbro. Under året har Marlene Broman bytt tjänst och behövt lämnat LPO om sekreterare. Däremot har Anita Nilsson-Nääs och Mirjam Dragsten tillkommit som ledamöter. Kommunrepresentant är alltjämt vakant. Petra har representerat Dalarna i RPO Levnadsvanor vilket nu Sofia kommer fortsätta göra.

Sofia Nissbro har även under 2024 drivit arbetet med **FaR** (Fysisk aktivitet på recept) med stöd av statliga stimulansmedel på deltid. Totalt 18 enheter i regionen har deltagit i arbetet med att skapa en lokal handlingsplan för implementering av FaR utifrån Folkhälsomyndighetens "Checklista för implementering".

Utbildning i levnadsvanor via lärplattformen PingPong. Petra Palmestål fick i uppdrag att förvalta och vidareutveckla utbildningen ihop med LPO. Efter dialog om olika förbättringsförslag har ett bra utbildningspaket om levnadsvanor för personal inom Primärvården och psykiatri tagits fram. LPO har även fått ta del av Region Västernorrlands proffsiga utbildning som inspiration.

I **LAG HFS** (Nätverket för hälsofrämjande hälso- och sjukvård) har nästan samtliga temagrupper nu bemannats med representanter från Dalarna. Processledare har varit Petra Palmestål och Johan Hallberg.

LPO har under året gjort omvärldsspaning och fört vidare diskussioner om förbättringar av frågeformuläret inför **riktade hälsosamtal för 50-åringar**. LPO har diskuterat behörighetskrav och yrkeskategori på personal som utför samtalen, exv hälsovägledare och hälsopedagog. Ett pilotprojekt med Falu kommun har startats upp för att erbjuda riktade hälsosamtal till boende inom LSS-verksamhet.

LPO har diskuterat kring flera kunskapsstöd som har varit ute på remiss både från det nationella systemet för kunskapsstyrning och Socialstyrelsen, t.ex. enhetlig dokumentation om levnadsvanor.

Till i år erbjöds inspelningen av Helena Forselius och Sofia Nissbros föredrag från förra året om vikten av goda levnadsvanor för en god psykisk hälsa under temamånaden "Fokus på psykisk hälsa".

Årsrapport

Diarienummer
HSN 2025/1037
Datum
2025-02-13

Älvdalens VC är utsedd till pilot för att testa Social aktivitet på recept (SaR) för äldre.

LPO har fått löpande uppdateringar om vad som är på gång från NPO och RPO Levnadsvanor, HFS-nätverket samt omvärldsspaning efter nyheter, inbjudan till konferenser, seminarier och workshops som arrangerats inom ramen för kunskapsstyrningen eller regionalt i närområdet och bedömts relevanta för LPO.

Diskussion har även förts i LPO om hur dokumentation om levnadsvanor kommer fungera i nya journalsystemet Cosmic.

5. Uppdrag och frågor LPO arbetat med under 2024

Ett urval av uppdrag och frågor LPO arbetat med under 2024

Aktivitet	Beskrivning	Status
Gapanalys och handlingsplan på Nationella vårdprogrammet för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor	Efter att LAG genomfört en gapanalys under 2023 har resultatet av den utmynnat i en rapport och handlingsplan. Runt årsskiftet har rapporten skickats ut för intern remiss till olika verksamheter för att samla in ytterligare synpunkter för att därefter under 2025 ev. revideras och därefter överlämnas för beslut om åtgärder hos relevanta beslutsfattare.	Pågående, fortsätter under 2025

6. Aktivitetsplan 2025

Aktivitetsplan för LPO 2025 innehåller förslag på följande aktiviteter.

Aktivitet	Beskrivning	Tidplan
Gapanalys och handlingsplan på Nationella vårdprogrammet för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor	Fortsätta följa ev beslut om åtgärder av handlingsplanen och implementering.	Pågående, fortsätter under 2025
Arbetet med FaR i Dalarna	Fortsätta följa det pågående arbetet med FaR.	Pågående, fortsätter under 2025
Levnadsvanor i Cosmic	Följa hur dokumentation om levnadsvanor kommer fungera när nya journalsystemet Cosmic införs i höst.	Till hösten 2025

Årsrapport

Diarienummer
HSN 2025/1037
Datum
2025-02-13

Granska kunskapsstöd på remiss	LPO informeras om och för dialog om nya kunskapsstöd och annat som kommer på remiss, särskilt från det nyaste insatsområdet sömn- och vakenhetsstörningar.	Fortlöpande
Vakanser i LPO	Försöka få vakanserna från kommunerna i LPO tillsatta.	2025